

РОЗДІЛ І

Ти можеш бути якою завгодно...

Ти можеш бути якою завгодно...

Вродливою. Бадьорою. Невдоволеною. Щасливою. Вільною. Стомленою. Нестерпною. Спокійною. Умиротвореною. Сварливою. Похмурою. Неможливою. Елегантною. Пристойною. Нетямущою. Емоційною. Вибачливою. Тужливою. Безсовісною. Стражденною. Летючою. Святковою. Стриманою. Залюбленою.

Ти можеш бути різною...

Кумедною. Ледачою. Обережною. Боязкою. Сміливою. Верткою. Світлою. Мовчазною. Цікавою. Смутною. Тихою. Плинною. Слухняною. Покірною. Безсоромною. «Зачитаною». Рухливою. Упертою. Здивованою. Відчайдушною. Презирливою. Пристрасною. Нервовою. Примхливою.

Ти можеш бути такою, якою заманеться...

Бігати під дощем. Народжувати дітей. Пити вино з подружками на кухні. Любити не того чоловіка. І не

любити того. Красиво старіти. Нудьгувати серед літа. Уміти випікати тонкі млинці. Купатися в морі. Їсти шашлики. Зневажати вівсянку. Не вміти оповідати казок. В'язати довгий шалик не для когось, а просто так. На бігу пити ранкову каву. Придбати собі светр на три розміри більший і почуватися в ньому Дюймовочкою. Пофарбувати волосся в радикальний бузковий колір. Навчитися танцювати танго. Співати в караоке дурнуваті пісеньки. Читати книжки, усівшись із ногами на дивані. Підгодувати птахів на вулиці.

Ти можеш бути собою. І ось це – найскладніше...

Та ще заведи собі пса

Та ще заведи собі пса. І тоді втямиш, що проблем у своєму житті не мала.

Мама, як завжди, вміє заспокоїти, підбадьорити й підвищити самооцінку. Що вже там. Вона намагається. Щоб болючіше. Щоб дужче. Мовби помщаючись за своє невідале життя. Аякже, це ж я обирала в батьки «не того» чоловіка. Моя мама точно була поза цим. Тому весь час вона виявляє в мені його риси – і зовнішності, і натури.

Ми з моєю мамою дуже різні. Так кажуть майже всі, хто знає мене й маму. І це точно відомо моїй мамі.

Я нікого не люблю. Нікого. Десь у глибині свідомості чаїться крихітний шматочок згадки про бабусю. Вона була красивою й легкою. Підкидала мене вгору, реготала дзвінко й лунко. І завжди пахла ліками. Моя бабуся була лікаркою. І я її не пам'ятаю. Хіба що сміх, політ

у бабусині руки й запах ліків. Хоча яка там вона бабуся? Дивлюся на фото – сорок років. Вона пішла в сорок років. Мені було три. Мамі – двадцять. Татові – двадцять один.

Тата я пам'ятаю. Коли він пішов, мені було десять.

Лиш бабуся пішла назовсім, а тато поїхав у інше місто. Незабаром одружився. У нього там народилися діти. Двійко – хлопчик і дівчинка. Я їх ніколи не бачила. Як і тата з того часу.

Ні, не так. Він спершу приїздив. Приходив у школу. Мама влаштовувала скандали й мені, і вчителям. Пускати його до мене не веліла.

Тому ми бачилися чотири рази. У парку, на лавці. Він привіз велику ляльку, я дуже зраділа. Та коли він пішов, запхнула її в смітник. Мама мене б на поріг не пустила з тією татовою лялькою...

Потім він теж привозив подарунки. Яскраві фломастери. Великого ведмедя. Товсту книжку казок. Усі подарунки опинялися все в тому ж смітнику. Я плакала, але викидала. Мамин гнів був набагато сильнішим за радість від татових подарунків.

Я потім ще довго ходила повз смітник й усе сподівалася ненароком знайти свою ляльку. Чи фломастери. Чи ведмедя з книжкою. Щоб прибігти додому й похвалитися мамі знахідкою. Та, певно, викинуті подарунки познаходили інші дівчатка.

А потім нас побачила в парку мама. І я зрозуміла сенс фраз «провалитися крізь землю» чи «згоріти від сорому». Я бігла додому й хотіла, щоб мене не було.

Більше тато ніколи не приїздив. Ніколи.

Потім я виросла. І зросло моє почуття власної провини за те, що я до цього часу чекаю на зустріч із батьком.

Та я дуже добре пам'ятаю ті два тижні, коли мама не промовила до мене жодного слова. Така була кара. Два тижні. Не розмовляла. З десятилітньою дитиною.

Більше за мамині істерики я боялася маминого мовчання. Цей страх був сильнішим за бажання бачити тата.

Мені вже тридцять. А мамі — сорок сім. Вона приваблива й струнка. Вона хвацько кермує автом і керує невеликою будівельною компанією. Вона зневажає чоловіків і систематично змінює коханців. Її коханці — мої ровесники.

І я не маю що їй сказати. Я давно мешкаю сама. Давно сама все вирішую. Давно нікого не слухаю. І панічно боюся розчарувати свою маму. І постійно її розчаровую.

Тому що всі мої вади — від батька. А чеснот я не маю. Якби мала, то була б схожа на маму.

І я мешкаю у своєму маленькому житті, їжджу світами, перекладаю книги. І ніколи не буваю в місті, де дім мого батька.

Я читаю у ФБ сторінку його старшої доньки. Їй дев'ятнадцять. І в неї багато різних фото. З татом-мамою теж.

Моя мама вродливіша. І це все, що я могла би сказати, якби мені довелося виступати маминим адвокатом на судовому процесі.

...Стасик мені сподобався зразу. Щойно я побачила фото на сторінці. Миленький. І очі гарні.

Він мешкав у моєму місті й, можливо, ми з ним бачилися. Я не знала, як люди знайомляться, і просто поїхала туди — за вказаною адресою.

І Стасика побачила ще від самих воріт. Він бавився з дітьми, а потім спинився й пішов просто до мене.